

TEMEL KÂİDELER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Sabahlarınız hayrolsun, cumanız mübarek olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlelerinizi, bu mübarek günün, güzel günün, mânevî bakımdan çok değerli olan günün ikramlarından, hayırlarından istifade edenlerden eylesin...

Muharrem ayının bir haftası geçti. Yâni, hicrî senenin ilk günlerinden bir hafta yaşamış olduk. Geçen haftaki cuma sohbetimizde, “Önümüzdeki günlerde hicrî yılbaşı gelecek, yeni yıl başlayacak. Tevbe edelim, bu yeni yılımızı Allah’ın rızasına uygun geçirmeğe çalışalım!” tarzında hatırlatma yapmıştık. Şimdi bir hafta geçti.

Tabii, insanın daima kendisini muhasebe etmesi, yâni kârının zararının, sevabının günahının ne olduğunu düşünmesi uygundur. Hadis-i şeriflerde, sahabe-i kirâmın tavsiyelerinde bu vardır. Biz de yeni yılın ilk haftasını nasıl geçirdiğimizi kendi kendimize sorup, gerekli uyarıları, ikazları kendi kendimize yapmış olabiliriz.

Şimdi bugünkü konuşmamda, daha senenin başında olduğumuz için, umûmî mânâlara sahip olan, biz mü'minleri umûmî hedeflere, büyük kaideler halinde sevk eden bir hadis-i şerifi nakletmek istiyorum.

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bu hadis-i şerifin râvisi Hazret-i Ali Efendimiz.

Hazret-i Ali Efendimiz çok önemli bir kişi...

Hazret-i Ali Efendimiz'i çok sevdiği için, onun grubundan olduğu için, Alevî adını alan, yâni Hazret-i Ali taraftarları diye tanınan insanlar var. Tabii, hepimiz Hazret-i Ali taraftarıyız. Peygamber Efendimiz'in sahabesinden olduğu için, Aşere-i Mübeşşere'den olduğu için, ilk müslüman çocuk olma şerefine sahip bulunduğu için, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin Rasûlüne savaşlarda yaptığı yardımlar için, gazalardaki kahramanlıkları için, hepimiz Hazret-i Ali Efendimiz'e bağlıyız.

Günümüzde Hazret-i Ali Efendimiz'i sevmeyen herhangi bir insan kalmamıştır müslümanlardan...

Eskiden olmuş. Haricîler, yâni ehl-i insafın dışına çıkmış olan bozuk gruplardan bazıları ona muhalif olmuşlar, siyâsî birtakım sebeplerden karşısına çıkmışlar. Ama şimdi onların da kökü kuruduğu için, Hazret-i Ali Efendimiz'i sevmeyen yoktur.

Bu hadis-i şerifi o nakletmiş. Hadis olduğu için sözün önemi var; Hazret-i Ali Efendimiz naklettiği için, o da ayrıca önemli... Zâten ben, bizim ilâhiyatta okuyan hanım kızlarımıza rica etmişim;

“—Hadi bakalım, Hazret-i Ali ile ilgili bir çalışma yapın! Hazret-i Ali Efendimiz tarafından rivayet edilmiş olan ne kadar hadis-i şerif varsa, onları toplayın, çıkartın, bir dosya haline getirin!” demiştim.

Böyle bir çalışmanın yapılması güzel! Bunun üzerinde, bu hadis-i şeriflerin anlatılarak neşredilmesi de, sanıyorum Hazret-i Ali Efendimiz RA'ı sevenler için önemli bir çalışma olacak. Bunu da inşaallah yaparız diye düşünüyorum.

Ya ben yaparım, ya da dinleyicilerimizden bir kimse heves eder; “Ben yapayım da, bu şeref de benim olsun!” der. Ona da memnun oluruz, teşekkür ederiz, “Allah yardımcısı olsun!” diye dua ederiz.

a. Hayırda Yarışmak

Şimdi, Hazret-i Ali Efendimiz'den rivayet edilmiş olan, Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerifini okuyorum. İbnü'n- Neccâr ve İbn-i Asâkir'de, Temmâm'da ve Beyhakî'nin *Şuabü'l- İman*'ında olan bir hadis-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

---

¹ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.370, no:10618, 10623; Kudâî, *Müsnedü's- Şihâb*, c.I, s.226, no:348; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.I, s.74; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, s.292; İbn-i Asâkir, *Ta'ziyetü'l-Müslim*, c.I, s.51, no:67; ; Kazvîni, *Ahbâr-ı Kazvin*, c.II, s.485; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.28, no:42; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.602, no:5886; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1324, no:43440; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1403, no:2406;

Câmiü'l-Ehâdis, c.XXXI, s.440, no:45722, 45723.

مَنْ اشْتَأَقَ إِلَى الْجَنَّةِ سَأَبَقَ إِلَى الْخَيْرَاتِ وَمَنْ
أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ لَهَا عَنِ الشَّهَوَاتِ وَ مَنْ تَرَقَّبَ
الْمَوْتَ صَبَرَ عَنِ اللَّذَّاتِ وَ مَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا
هَانَتْ عَلَيْهِ الْمُصِيبَاتُ

(هـ.ب. كـ.ر. و تمام، وابن النجار عن علي)

RE. 404/1 (*Meni'stâka ile'l-cenneti sâbeka
ile'l-hayrât, ve men eşfaka mine'n-nâri lehâ
ani's-şehevât, ve men terakkabe'l-mevte
sabera ani'l-lezzât, ve men zehide fi'd-dünyâ
hânet aleyhi'l- musîbât.*)

Birbiriyle uyumlu, sonundaki sesler birbiriyle müsecca', yâni secîli, uygun, dört cümlecikten kurulmuş bir büyük cümle. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Meni'stâka ile'l-cenneh*) “Kim cennete iştîyak duyarsa, kim cennete müştak bir kimse ise, müştak bir müslüman ise; ‘Cennete şevk duyuyorum, aşk duyuyorum, cenneti özlüyorum, cenneti istiyorum. Ona iştîyakım çok fazla, yanıp yakılıyorum. Ah şu cennete girsem, ah cenneti görsem... Cennetin köşkleri, nimetleri neler acaba?..' diye kim cennete iştîyak duyarsa, ne yapar, bunun tabii sonucu nedir?.. (*Sâbeka ile'l-hayrât*) Hayırlı olan bütün işlere müsabaka eder, koşar, var gücüyle gayret gösterir, çalışır. Hayırlı işleri çok yapmağa gayret eder.”

Yâni, Peygamber Efendimiz buyurmuş oluyor ki:

“—Bir iştihak, bir özlem, bir istek, kuru bir istek olarak insanın durduğu yerde kalmamalı! ‘Ben şunu seviyorum, ben şöyle şeyi seviyorum, istiyorum!’ diyorsa, onun sonucu olmalı! Yâni bu isteğinin insanda bir etkisi olmalı!”

O etki nedir?.. O isteğini yapmak için gayrete gelmek, çalışmak, koşuşmak.

“—Efendim, ben tarlamdan bol mahsül almak istiyorum!”

İyi... Bol mahsül almak istiyorsan, tarlanı sür, hazırla, tohumu ek, bakımını yap; ondan sonra bol mahsül al! Tarlamdan bol mahsül çıksın deyip de, tarlaya hiç hazırlık yapmamak olmaz.

“—Ben çok bilgili bir insan olmak istiyorum, ilmi seviyorum!” Tamam, ilmi seviyorsan, ilim öğrenmeğe kalkış! Kitapları oku, hocaları bul, alimlerin, fazılların meclislerine devam et! Gerekli çalışmaları yap!..

“—Efendim, ben biraz zengin olmak istiyorum, kimseye yük olmak istemiyorum! Kazanıp kazanıp, hayır hasenat yapmak istiyorum.”

Tamam. O zaman oturduğun yerden olmaz; çalış çabala, ticârî faaliyette bulun!

İşte her iş böyle... Tabii cennete müştak olan, cenneti isteyen, cennete iştihak duyan insan da, tabii olarak hayırlara müsabaka edecek. Yâni koşacak, başkalarıyla yarışacak. Başkaları da cenneti istiyor.

Tabii, cennette herkes için yer var. Cennet öyle bir geniş ikramı ki Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin, herkese yer var... Cennete en sonuncu olarak girecek kimse, artık ondan sonra başka girecek kimse kalmamış; şüphesiz ki, derecesi ötekilerden daha aşağıda olan kimsedir. Kusurundan dolayı ceza çekmiş, geç kalmış. Cehennemde biraz yanmış, sonra affolmuş, cennete en son giriyor. En son girecek insana bu dünya ve semâlar, gökler kadar yerler verilecek. Yâni cennet ne kadar geniş, ikramlar ne kadar çok...

O da sanacakmış ki: —en son girdiği halde, ötekilere verilenleri bilmediği için— “Allah-u Teâlâ Hazretleri lütfuyla, keremiyle bana en büyük ikramı verdi.” Böyle sanacakmış, böyle düşünecekmiş. Yâni çok memnun. Azımsamak mümkün değil, çok büyük imkânlarla, ikramlara nâil olacak insanlar.

Cennete bütün müslümanlar iştihak duyuyor, istiyor. Kur'an-ı Kerim cennete girmeyi teşvik ediyor. Cennet için koşuşturmayı, gayret sarf etmeyi ayet-i kerimeler emrediyor. Cenneti metheden, ballandıra ballandıra, tatlı tatlı anlatan, özendiren ayet-i kerimeler var. Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerifleri var. Salihlerin, evliyâullahın o cennet için yaptıkları eşsiz güzel ibadetler, davranışlar, güzel ahlâk, hayır hasenât var... Bütün bunlar, bütün müslümanların genel vasfının, umûmî karakterinin cenneti istemek olduğunu gösteriyor.

Elbette Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ikramına, rızasına herkes ermek ister. İkramının, rızasının yeri, yurdu cennet bahçeleridir. O halde cennete herkes, bütün müslümanlar iştihak duyacak. Cennete iştihak duyan da, hayırların her çeşidini yapacak. Hayrât, hayırlar demek; her çeşit hayrı yapacak.

Hayırların tabii, büyüğü var, küçüğü var. Peygamber Efendimiz hadis-i şeriflerde bunları bildirmiş. En küçük hayır meselâ, bir müslümanın yürüdüğü yolda görmüş olduğu bir ezâ verici malzemeyi, yolun kenarına koymasıdır. Diyelim ki, yolun üstüne dikenli bir dal düşmüş. Gelen geçenin ayağına takılacak, develerin, koyunların, çocukların ayaklarını kanatacak. Bunu alıp kenara koymak da bir hayırdır.

Tebessümle mü'min kardeşinin yüzüne bakmak, hayırdır. Güzel bir söz, hayırdır. Küçük de olsa, yarım hurma da olsa bir ikram, hayırdır.

Tabii, hayırların büyükleri de var. İşte büyük müesseseler yaptırıyor gayretli müslümanlar. Cami yaptırıyor, aşhâne yaptırıyor, hastane yaptırıyor, köprü yaptırıyor, çeşmeler yaptırıyor... Meselâ, hacıların su ihtiyaçlarını karşılamak için Zübeyde Hanım, Hârunü'r-Reşid'in zevcesi denilen hanımefendi, Allah rahmet eylesin; ta kilometrelerce uzaklardan, Taif'in dağlarından, gür pınarlardan suyolları döşemiş, Arafat'a, Müzdelife'ye, Mina'ya su kanalları yapmış. Bugün de görüyoruz. Şırıl şırıl, bol su akıyor. Hacılar kendileri

istifade ediyorlar, abdest alıyorlar, içiyorlar; hayvanlarına içiriyorlar, develerine içiriyorlar. Tabii, o zaman için çok büyük, zor bir iş, ama sevap kazanmak için bunu yapmış.

Gelelim bizim kendi ülkemize, meselâ, Bezm-i Alem Vâlîde Sultanı ²mız...Osmanlılar zamanındaki bir valide sultan. Çok seviyorum kendisini. İstanbul'u suya sahib eylemiş. Terkos gölü onun hayratı imiş. İşte Gurabâ Hastanesi'ni yaptırmış:

“—Fakirler, garibanlar burada tedavi görsünler, para da alınmasın!” diye buyurmuş.

Çeşit çeşit hayırları var, camileri var, binaları, tesisleri var...

İşte bunlar da büyük hayırlar.

Büyük alimlerin gösterdikleri faaliyetler, yetiştirdiği talebeler bir hayırdır.

---

² Bezm-i Alem Valide Sultan (1807-1853), Osmanlı Padişahı II. Mahmud'un eşi ve padişah Abdülmecid'in annesidir. Osmanlı tarihinin en tanınmış valide sultanlarından biridir. Hayırseverlik için yaptığı çalışmalardan dolayı sevilen ve saygı duyulan bir Valide sultan olarak tarihe geçmiştir.

Küçük yaşta saraya cârîye olarak getirilen bir Gürcü kızıdır. Oğlu Abdülmecid tahta çıktığında 16 yaşında, kendisi de 32 yaşındaydı. Oğlunun hükümdarlığı döneminde, öldüğü tarihe kadar 14 yıl süreyle (1839-1853) Valide Sultan oldu. Abdülmecid'in annesini çok sevdiği, hükümetteki nazırları seçerken annesine danıştığı bilinmektedir.

Bezm-i Alem Vâlîde Sultan 2 Mayıs 1853 tarihinde Dolmabahçe Sarayı'nda vefat etti ve Divanyolu'ndaki II. Mahmud Türbesine gömüldü. İnşaatına başlattığı Dolmabahçe Camii henüz bitmemişti. Camiyi oğlu Sultan Abdülmecid 1855 yılında tamamlattırarak, Bezm-i Alem Valide Sultan Camii adı altında hizmete açtı. Cami zamanla, Dolmabahçe Sarayına yakınlığı nedeniyle, Dolmabahçe Camii olarak anılmağa başladı.

Bir alim, bir genç yetiştiriyor, o da alim oluyor. İslâm'a hizmet edecek, müslümanlara İslâm'ı öğretecek; o da onun hayırıdır. Hayır ille kesme taşla, tuğla ile, kiremitle olmaz. Bir insan yetiştirmek de hayırların en büyüğüdür. Hattâ tebessümle okudum, Yazıcıoğlu mübarek, *Muhammediyye*'yi yazdığı zaman, şeyhi Hacı Bayrâm-ı Velî Hazretleri'ne götürmüştü:

“—Efendim, ben böyle bir eser yazdım!” demiş. Hacı Bayrâm-ı Velî esere bakmış, demiş ki:

“—Evlâdım, insan yetiştirmeye yönelseydin daha iyi olmaz mıydı?”

O devrin alimleri, kâmil insan yetiştirmeye çok önem veriyorlardı. Kitabı bazıları okur, bazıları okumaz; ama insanı yetiştirdin mi, fiilî olarak hayır yapacak canlı bir varlık ortaya koymuş oluyorsun. Bütün hayrı hasenâtı da tabii, hocasına gidiyor. İşte alimlerin hayırları en büyük hayırlardır.

Tabii, kitap yazmak da çok büyük hayır... Çünkü kitap tek bir şahsa hitab etmiyor, asırlar boyu o kitap okunuyor, dinleniyor, ondan istifade ediliyor. Biz meselâ diyoruz ki:

“—İbn-i Asâkir'in kitabından Hazret-i Ali'nin bu hadisini rivayet olarak okuyoruz.”

İbn-i Asâkir bundan sevap kazanıyor. Neden?.. O kitabı yazmış, biz de o kitaptan faydalanarak hadis-i şerifi okuyoruz. O alimler o hayırları yapmasalardı, biz belki bunları bulmak için çok zorluk çekecektik bu devirde...

Eğer bir insan cenneti istiyorsa ki, bütün mü'minler ister, hatta bütün insanlar ister. "Ahirette rahat edeceksin, ebedî hayat var!" desen, istemez mi?..

Bazıları ebedî hayatı bilmiyor, ölünce toprak olacağını sanıyor kendisinin:

"—Beni yakın, küllerimi bir kutuya koyun!" diyor.

Halbuki ahiret var, ebedî hayat var. Ebedî hayatta ebedî cennet var, cennet nimetleri var... Bunu herkes ister. Yâni, "Varsa, ben de isterim!" der. Mü'min olmasa bile, anlatıldığı zaman, "Ah, keşke... Eğer öyle bir şey varsa, ne kadar sevinirim." der.

Ahiret inancı çok sevindirici bir inanç, çok güzel bir inanç. Ahiret inancı olmayan insanlar öyle fakir insanlar ki, öyle yoksul insanlar ki... İnanamıyor, inanmamış veya inancında, kendisine öğretilen inançta böyle bir şey yok. Çok zavallı...

Ahiret inancına sahip bir insan, son derece rahat, son derece mutmain, kalbi huzur içinde, rahat içinde, içi pırlıl pırlıl... Neden?..

Ahireti biliyor. E ahiret varsa, ahirette de nimet varsa; Allah'ın nimetlerinin çok olduğu, çok güzel nimetlerinin olduğu çok güzel yerler varsa, hepimiz isteriz.

Yaz geldi mi, nasıl herkes:

"—Aman bizim apartmanın dar dairesinden şöyle bir yazlık yere gideyim, çoluk çocuk rahat etsin!" diyor.

Ya köyüne gidiyor, tarlalara, bağlara, bahçelere; ya yazlıklara gidiyor; ya da parası varsa büyük otellerin güzel yerlerinden rezervasyon yaptırıyor, yer ayırttırıyor. İşte insanlar Ege'nin güzel koylarına gidiyor veyahut dağların güzel manzaralı yerlerini buluyorlar, subaşlarını buluyorlar. Tenezzüh yerlerini, kır gezintisi yapılacak yerlerini ne kadar güzel biliyorlar.

Neden?.. Güzel şeyi seviyor insanoğlu. Güzelliğin hayranı güzelliği arıyor, buluyor. Subaşları, ağaç gölgeleri, güller, sümbüller, çiçekler, çayırlar, çimenler, kuzular, kelebekler, kuş cıvıltıları... Bunların hepsi insanın özlediği şeyler... Dünyada da böyle; ahirette de cennet bunların, sayılan güzelliklerin ve bilinen bilinmeyen her türü güzelliğin olduğu yer olduğu için, tabii herkes orayı arzu eder.

Arzu eder ama, kuru arzu olmaz. Arzusuna uygun müsabaka olacak. Müsabaka; yâni başkaları da koşturuyor, sen de koşturacaksın... Yarışacaksın, mü'min mü'minle yarışacak. Kavga ederek değil, itişerek değil, tatlı bir yarışma...

وَمِنْهُمْ سَابِقُ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ

(فاطر: ٣٣)

(*Ve minhüm sâbikun bi'l-hayrâti bi-izni'llâh*)
[Kimi de Allah'ın izniyle iyiliklere koşar.] (Fâtır, 35/32) “Hayırlara müsabaka ediniz, yarışınız!” diyor Kur'an-ı Kerim ayeti bize, Allah-u Teâlâ öyle emrediyor.

Tabii bu yarışmada, öteki rakibi batırmağa çalışarak yarışmak olmaz Allah'ın divanında, huzurunda, Allah'ın yolunda... Severek olacak; “Aman o kimse şu hayırları yapmış, ben de yapayım, daha fazlasını yapayım!.. Bak filânca mübarek zat, ömrünü ne kadar hayırla geçirmiş; ben de örnek alayım, ibret alayım, ben de yapayım!” diye hayırda yarışacak.

Eh yeni yılın başındayız, daha bir haftası geçti. İnşâallah biz de yeni yılımızı, bu umûmî kâideye uygun olarak, Rasûlüllah Efendimiz'in işaretine münasib düşecek şekilde, cennete bizi götürecektir hayırlı işleri yapmağa müsabaka ederek geçirmeliyiz. Bu bir...

b. Şehvetleri Terk Etmek

İkinci cümle:

وَمَنْ أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ لَهَا عَنِ الشَّهَوَاتِ

(*Ve men eşfaka mine'n-nâri lehâ ani's-şehvât*)
Eşfeka-işfâk, korkmak demek. Şafak attı diyoruz ya, argo bir kelime var. “Adam, böyle birden, karşısında korktuğu şeyleri görünce şafak attı.” Yâni, korktu demek. (*Ve men eşfaka mine'n-nâr*) “Kim ateşten korkarsa...” Buradaki ateş, *en-nâr* diyor, harf-i tarifle gelmiş, yâni cehennemden korkarsa... (*Lehâ ani's-şehvât*) *Lehâ*, *an* ile kullanılıncaya, bir şeyden arzu etmeyip kaçınmak, uzaklaşmak demek. “Şehvetlerden uzak durur, şehvetlere aldırılmaz. Yâni insanların hoşuna giden, iştihasını çeken, herkesin ağzının suyu aka aka yaptığı şeylerden,

o yüz çevirir, arzu duymaz, bu işleri yapmaz.”
Neden?.. Cehennemden korkuyor.

Şehvâtın bir kısmı vardır ki, Allah yasak etmiştir. Onları yaptı mı insan, cehenneme girecektir. Ayetler bildiriyor.

Meselâ, içki... İçki yasak İslâm'da... Neden yasak?.. Aklı götürüyor. Aklı giden insan da cinayet de işliyor, her türlü kötülüğü de yapıyor. Ayrıca içki içmeye devam eden bir insan da, vücudunun karaciğerini çürütüyor, siroz oluyor. Kısa zamanda, Allah'ın kendisine verdiği vücut emanetini yıpratıyor. Hastanelerde inliyor, sonunda ölüyor.

Yâni başı tatlı başlıyor; şehvet, eğlence, keyif, çalgı, içki... Deniz kenarında, dağ başında, manzaralı yerde güzel gibi oluyor ama, sonu kötü geliyor. Toplum için zararlı, insan sağlığı için zararlı, din için zararlı... Bundan dolayı İslâm yasaklamış. Bazı

şeylerin neden yasaklandığını bilmesek bile yapmayacağız da, ama bunu çok net olarak biliyoruz.

Hattâ günümüzde, 20. Yüzyıl'ın birçok ülkesinde, ister müslüman olsun ister müslüman olmasın, bir çok yerde içkiyi yasaklıyor kanunlar. Meselâ, direksiyon başında içki içilmez. Direksiyon kullanacak bir insanın içki içmemesi lâzım!..

“—İçki içmek serbestti o ülkede, yasak yoktu?..”

İyi ama, araba kullanırsa kaza yapar. Onun için içkili araba kullanmak yasak, şoförün

içki içmesi yasak... Yol boyunda içki içmesi yasak, içki satmak, bulundurmak yasak... Yol güzergâhlarında, duraklama konaklama yerlerinde içki satmak yasak...

“—Neden?..” Birisi dayanamaz, içer, sarhoş olur, otobüsü uçuruma yuvarlar veyahut çarpışır diye.

Şehvetler sadece içki değil, sadece iştihâ değil, midesinin sevdiği şeyler değil, daha başka şeyler de olabilir. Çeşitli eğlenceler olabilir... Meselâ, “Paran olsa, ne yapardın?” diye sor birisine... “Piyangodan milyarlar çıksa, ne yapardın?..”

Herkes bir şey söyleyecek tabii... “Ben ömrümü şöyle geçirdim. Parayı har vurup harman savururdum...” vs. diyecek. İşte çeşitli arzuları var insanların. Bu arzular şiddetli olunca, bunun adı şehvet oluyor. Şehvetleri var, ama günah olan şehvetler...

Günah olmayan şehvetler de var mı?.. Var. Meselâ, insanın vücudunun ihtiyacını karşılaması için yemek yemesi normaldir. Ona da iştihâ duyuyor, o da şehvet-i taamdır. Yâni, yemek yeme iştihâsı demek.

Nikâh meşrû... Yâni, evlilik İslâm’da meşrû kılınmış. Evlilik dışı münasebetler haram kılınmış. Yâni meşrû yoldan arzularını karşılamak ve sosyal hayatını, ailevî hayatını, ferdî hayatını, ictimâî hayatını devam ettirmek mümkün. Ama bunların dışına kayıp, gayr-i meşrû yollara kayıp, arzularımı yerine getireceğim diyen cehenneme gidecek, cezayı çekecek olduğu

için, “Kim cehennemden korkuyorsa, ateşte yanmaktan korkuyorsa, şehvetlerden yüzünü çevirecek ve kendi şehvatına hakim olacak. Kendisine hakim olacak.” buyuruyor.

İnsanın kendisinin duygularına kendisi tarafından fren yapılması... Bu İslâm'ın ortaya koyduğu çok önemli bir eğitimidir. İslâm'da insanın kendisi çirkin şeyler istediği halde, kendisinin onu engellemesi, çalışması vardır. İnsan bunu öğrenmek zorunda... Biz buna, *nefis terbiyesi* diyoruz.

İnsan nefisini terbiye ediyor, canı çok istediği halde yapmıyor. Duyuyorum ben, köpekleri eğitiyorlar. Köpeğin karşısına av hayvanını koyuyor, köpek av hayvanını yeyince, onun sahibi, mürebbsi, yetiştiricisi onu dövüyor. “Yemeyeceksin! Avı avladığın zaman şöyle tutacaksın ağzınla, getireceksin, sahibine bırakacaksın!” diyor. Yerse, dövüyor. Köpek dayağı yiye yiye, avlanmış olan, vurulmuş olan hayvanı çalıkların arasından bulup, yemeden getirmeyi öğreniyor.

İşte bu nedir?.. Köpeğin şehvetine, yeme iştihasına hakim olmasıdır. Köpekte bile bir irade gelişiyor. Nerden gelişiyor?.. Dayak yemekten gelişiyor, cezadan gelişiyor.

İşte insanların da gayr-i meşrû olan isteklerine, şiddetli arzularına karşı, kendi kendisini frenlemesi lâzım! “Yapmamam lâzım!” deyip, yapmaması lâzım!

Bir para görüyor, sahibi orada değil. Elini uzatsa alsa, cebine koysa; tamam... Lavabonun aynasının önünde yüzük buluyor, saat buluyor. Cebine koysa, çıksa gitse; kimse bilmez ama, başkasının malı olan bir şeyi almış olacak, hırsızlık olacak. Almıyor.

Çeşitli misalleri siz de düşünebilirsiniz. İnsanın canı para ister, eğlence ister, keyif ister, uyku ister... Çıkıp da, “Yar bana bir eğlence!.. Yar bana bir eğlence!..” dediği gibi Karagöz’ün, herkesin aklında bir eğlence fikri vardır.

Cumartesi pazar nereye gidelim?.. Bu yaz nerede eğlenelim?.. O eğlencelerin sınırları var. Meşrû sınırı var, gayr-i meşrû tarafları var, çizginin öbür tarafı var, aşırısı var. İşte onları, aşırıları, cehennemden korkan yapmayacak.

“—Efendim, ben cehennemden korkuyorum...”

E o zaman, niye günahları işlemeğe devam ediyorsun?..

Tabii, günahların bir kısmı da şöyledir: Meselâ; Allah-u Teâlâ Hazretleri bize, kendisiyle ilgimizi bütün gün boyunca canlı

tutalım diye, günde beş vakit namazı emretmiş. Günde beş vakit namaz kılmak farzdır. Yâni, herkesin bu namazı kılması lâzım!.. Bu namazı kılmıyor bazı insanlar...

“—Müslüman mısın kardeşim?..”

“—El-hamdü li’llâh... Annem de müslüman, babam da müslüman, ecdadım da müslüman...”

“–E niye namaz kılmıyorsun?”

“–Üşeniyorum.”

Üşenmek de negatif bir şehvettir. Yâni olumsuz bir istek. Yâni kalkmayı istemiyor, oturmayı istiyor. Keyfini bozmak istemiyor, namaz kılmak istemiyor.

Sabahleyin zordur. Hele yaz günlerinde, yaz sabahlarında sabah namazına gitmek oldukça zordur. Kalkamıyor, yataktan kalkmak zor geliyor. Uyku arzusu, şehveti daha fazla; uykudan kalkmak isteksizliği çok... O da negatif bir istek; yâni kalkmamayı istiyor, kalkmayı istemiyor. Namaz kaçıyor, veya hiç kılmıyor namazı... “Ben müslümanım el-hamdü lillâh hocam!” diyor.

Benim arkadaşlarım vardı meslekten, çalıştığım üniversiteden:

“–Allah beni affetsin, mü’minim el-hamdü lillâh! Ama ibadetlerimi yapamıyorum.” diyordu.

“–Niye yapamıyorsun? Herkes yapıyor, sen de yaparsın.”

Alışmamış, veyahut kendisini zorlayamıyor, o ibadetleri yapamıyor. Yapılmasının gerektiğini biliyor, sevabını biliyor; yapamıyor. Bu da bir çeşit keyfine, arzusuna uymadır. Bunu da yapmayacak.

İster kötü bir şeyleri yapmak konusunda arzusunu frenlemek olsun, ister iyi şeyleri yapmamak için içinde beliren isteksizlikleri yenmek olsun, müslümanın kendisiyle yarışması, nefsiyle mücadele etmesi gerekiyor. Nefsini yenmesi gerekiyor. Aklını hakim kılması gerekiyor. Hareketlerine kalbini, gönlünü hakim kılması gerekiyor.

Onun için, bu da çok önemli: Cehenneme inanan ve cehennemden korkan, gayr-i meşrû arzularını frenleyecek, yasak, günah olan şeyleri yapmayacak. Sevaplı olan şeyleri de yapmamak konusundaki isteksizliğini yenecek, onları da yapacak. İşin o tarafı da öyle...

c. Lezzetlere Sabretmek

Üçüncüsü cümleciklerin... Biliyorsunuz, bir büyük cümlenin içindeki küçük cümlelere, cümlecik diyoruz:

مَنْ تَرَقَّبَ الْمَوْتَ صَبَرَ عَنِ اللَّذَاتِ

(*Ve men terakkabe'l-mevte, sabera ani'l-lezzât*) “Gözünün önünde ölümü gören, ölümün geleceğini bilen, ölümün hakikat olduğunu anlayan bir insan, kendisini lezzetli şeylere karşı salıvermez, koyuvermez; lezzetlerden sabırlı olur. Lezzet olmayan şeyleri yapmağa koyulur.”

Meselâ, gece ibadeti çok sevaplı... Geceleyin kalkar, uykusunu yener, abdest alır, seccadesini yayar, gözyaşları içinde teheccüd namazı kılar. Elini tesbihini alır, tesbih çeker. Kur'an-ı Kerim'i alır, yanık yanık Kur'an-ı Kerim'i okur... Şimdi ne yaptı bu?.. Uyku lezzetini bıraktı. Uyku lezzetine karşı sabretti, uyumayı bıraktı, gecesini ihya ediyor, ibadet yapıyor.

Tabi bu neden oluyor?.. Ölüm geliverir. Ölümden sonra da insan, bu dünyadaki fedâkârlıklarıyla, ibadetleriyle, hayrât ü hasenâtıyla derece alacağı için, biraz lezzetleri bir tarafa koyup da, lezzetsiz gibi görünse bile, insan istemese bile, sevaplı olan şeyleri yapmağa koyulmalı!..

İşin bir genel tarafı, umûmî tarafı var: Cennete götürecek şeylerde yorgunluklar ve zahmetler, sıkıntılar vardır. İbadetler zahmetlidir. Allah'ın sevaplı işleri, insanlara faydalı işler, ter dökmeyi gerektirir. İnsanlığa hizmet, halka hizmet ter dökmeyi gerektirir.

Cehenneme götüren işler de hep rahattır, keyiflidir, bencilcedir; başkalarının aleyhine bile olsa, insanın kendi keyfine hizmet etmesidir. O halde insanın cehenneme düşmemesi, cenneti kazanması için, lezzetlerden yüz çevirebilmesi, canı istese bile sabretmesi lâzım!.. “Yapmayacağım, sabredeceğim... İbadet edeceğim, sabredeceğim...” demesi lâzım!

İbadetlere sabır, günahları yapmamak için sabır... Sabrın çeşitleri var: İbadetlere, taatlere sabretmek... Haramları, günahları yapmamak için kendisini tutup sabretmek... Doğru yolda sebat göstermek... Allah başına bir belâ, musîbet, imtihan getirdiği zaman, onun verdiği sıkıntılara sabretmek... Bu sabır da önemli.

Ölüm olduğu için, ölümden sonrası olduğu için, ölümden sonra hesap olduğundan, mahkeme-i kübrâ olduğundan, ahirette hesap yapılırken fedâkârlara büyük mükâfatlar verildiğinden, insanın lezzetlere sabredip, ölümden sonrasına hazırlanması lâzım!

Hazret-i Ali Efendimiz'in rivayet ettiği hadisin üçüncü cümlesi böyle... Peygamber Efendimiz de kendisi şahsen böyle yaşamıştı. Sabahlara kadar ibadet ettiğini biliyoruz. Ayaklarının şiştiğini ve Hazret-i Aişe Vâlidemiz'in ayaklarını masaj yapıp oğuştururken:

“—Anam babam sana fedâ olsun! Allah senin günahlarını zaten affetmedi mi?.. Niye bu kadar kendini yoruyorsun, niye bu kadar zahmet çektiriyorsun vücuduna?..” diye böyle söyleyince;

يَا عَائِشَةُ أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا

(م. حم. ق. عن عائشة)

(*Yâ aişeh, efelâ ekûnû abden şekûrâ*)³

“Yâ Aişe, Allah bana o ikramları vermişse, ben

³ Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.292, no:1062; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.440, no:5044; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.187, no:377; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.125, no:1626; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.341, no:1409; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.255, no:18269; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.9, no:311; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.419, no:1009; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.II, s.336, no:2154; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.124, no:4523; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.16, no:4508; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.418, no:1325; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.156; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.200, no:1182; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.335, no:759; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.95, no:693; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.50, no:4746; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.109, no:203; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.36, no:107; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Şükür*, c.I, s.28, no:73; Harâitî, *Fazîletü’ş-Şükür*, c.I, s.48, no:50; İbn-i Sa’d, *Tabakâtü’l-Kübrâ*, c.I, s.384; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.306, no:7618; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.135, no:957; Mugîre ibn-i Şu’be RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.442, no:5046; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.115, no:24888; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.387, no:620; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IV, s.138, no:3810; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.128, no:190;

Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.497, no:4399; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.317; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.141, no:971; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VIII, s.289; Hz. Aişe RA’dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.341, no:1410; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.185, no:1495; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1184; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.401, no:8002; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.1234; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.100, no:7445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.141, no:970; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VII, s.86; Tirmizî, *Şemâil-i Muhammediyye*, c.I, s.222, no:263; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.1294; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.41, no:5737; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.V, s.280, no:2900; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.346, no:7290; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.368, no:499; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.331, no:2150; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.132, no:352; İbn-i asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.138, no:1355; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.265, no:3748; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.140, no:969; Ebû Cühayfe RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.350, no:3374; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.205, no:327; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.197, no:3662; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VII, s.174, no:7199; Nu’man ibn-i Beşîr RA’dan. Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.185, no:1496; Ebû Seleme RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.179, no:18580; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.II, s.552, no:3632-3636; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXIII, s.85, no:35834.

şükredici bir kul olmayayım mı?” diye cevap verdiğini biliyoruz.

Demek ki, Peygamber Efendimiz’in o hali, Allah’ın kendisine ikramlarına şükür duygusundan kaynaklanıyor. “Çok şükür yâ Rabbi, beni Hâtemü’l-enbiyâ kıldın, Seyyidü’l-mürselîn kıldın, Ekremü’l-verâ, Eşrefü’l-verâ eyledin, insanların en şereflişi kıldın!” diye, Allah’ın verdiği ikramlara, rütbelere, mânevî makamlara şükür için yapıyor.

Ama nasıl yapıyor?.. Ayakları şişinceye kadar... Uyku uyumuyor, gündüzleri oruç tutuyor... Allah’ın rızasını kazanmak için, ne büyük metanet ve sabır gösterdiğini, Rasûlüllah Efendimiz’in hayatını okuduğumuz zaman görüyoruz, hayran kalıyoruz. Ne güzel!..

O azimlere, o gayretlere, o güzel huylara müslümanların da sahip olması lâzım!.. Sahib olduğu zaman, elde edilecek İslâmî faydalar ne kadar çok olur.

d. Zühd ve Musibetlere Sabır

Ve hadis-i şerifin içindeki dördüncü cümlecik:

وَمَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ الْمُصِيبَاتُ

(*Ve men zehide fi'd-dünyâ hânet aleyhi'l-musîbât*) Zehide, fî harf-i cerriyle kullanılınca, bir şeye karşı isteksiz olmak, müstağni olmak, arzu etmemek mânâsına gelir.

(*Ve men zehide fi'd-dünyâ*) demek, “Dünyaya karşı zühd sahibi olan, isteksiz olan, müstağni

olan, dünyaya heves etmeyen, arzulamayan...” demek. Bu güzel bir duygudur. Dünyaya karşı zühd içinde olmak, dünyayı gaye edinmemek, hedef edinmemek, İslâmî huylardan bir huydur. Mü’minin gözünde dünya yoktur. Mü’minin gözünde ahiret vardır, Allah’ın rızası vardır. Kâmil mü’minler dünyanın mevkiine, makamına, şatafatına iltifat etmez.

Sahabe-i kiramın hayatını biliyoruz. Bir yere vâli olmuş, kıyafetini bile değiştirmemiş. Valilik konağına gidip orada oturmamış bile... Mütevâzi bir insan olarak yaşamış, halkın içinde yaşamış, halkla beraber olmuş; halkın arzularını dinlemiş, şikâyetlerini dinlemiş... Rasûlüllah Efendimiz zamanındaki çizgilerinden sapmamışlar. Elleri imkân geldiği zaman dahi sapmamışlar.

Hazret-i Ömer, halife olduğu zaman, fütühâtla beytü’l-mâl-i müslimîn, yâni devletin hazinesi dolduğu zaman, bu devletin gelirlerinden de mü’minlerin maaşları herkese verildiği halde, bunun sağladığı imkânları istememiş. Elinde imkân olduğu halde kullanmamış. Mübarek kızı, Peygamber Efendimiz’in zevcesi Hafsa Vâlidemiz:

“—Babacığım, artık imkânlarımız genişledi. Bu kadar böyle kuru ekmek yemesen, bu kadar böyle yamalı cübbe giymesen...” diye söylediği halde:

“—Sen Rasûlüllah SAS Efendimiz’in nasıl yaşadığını unutuyor musun?.. İşte o çizgiyi devam ettirmek istiyorum, Rasûlüllah’a öyle kavuşmak istiyorum.” diyor.

Bu nedir?.. Zühddür işte... Yâni dünyaya önem vermemek, dünyayı hedef almamak, dünyaya karşı müstağni olmak, dünyaya hevesiz olmak... Ahirete hevesi var.

İşte dünyaya karşı zühd sahibi olmak, güzel, makbul bir sıfat olduğundan, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Kim dünyaya karşı böyle hevesi yok iyi bir müslümansa, ahireti hedef alıyorsa, ahiret için çalışıyorsa, dünyalığa gözü toksa, karnı toksa; o zaman, (*hânet aleyhi’l-musîbât*) ona gelen musibetler, onun gözünde hafif olur.” Yâni, aldırılmaz; ‘Dünya hayatının normal cilveleridir bunlar, olabilir.’ der, musibetlerden sarsılmaz. Musibetlere sabrı ve tahammülü çok olur. Musibetlerden dolayı kendisini darmadağın dağıtmaz, perişan olmaz, feleğini şaşırılmaz. Böyle tabirlerle anlatayım.

مَنْ آمَنَ بِالْقَدَرِ آمِنَ مِنَ الْكَدْرِ

(*Men âmene bi’l-kader, emine mine’l-keder*)
“Kadere inanan, iman eden, kederden uzak olur, emniyette olur.” buyrulmuştur.

Şimdi inancı olmayan başka insanlar ne yapıyor?.. Bir amansız hastalığa tutuluyor, veya çocuğu ölüyor, veya işinde bir kusur oluyor;

köprüden kendisini aşağı atmağa kalkıyor. Polisler geliyorlar, yalvarıyorlar:

“—Etme, eyleme, aman...” diyorlar.

Veyahut bir binanın üst katına çıkıyor, “Kendimi atacağım!” diyor. Veya eline tabancayı alıyor, “İntihar edeceğim!” diyor.

Neden?.. Sabırsız... Yâni, musibetin karşısında sabr ü tahammülü yok! Böyle olmaz, mü'min öyle olmayacak. Musibeti de, Allah insanın alnına kader ve imtihan olarak yazmış. Musibet karşısında da insanın sağlam durması lâzım!.. Kulluk çizgisinde titreme ve yamulma, eğrilme olmaması lâzım!..

Tabii bunu kim yapabilir?.. Dünyaya karşı müstağni olan, dünyaya hevesi olmayan, dünyaya karşı gözü tok olan, ahiret ehli insanlar yapar; musibetlere tahammül eder.

Musîbet, insanın sıhhatine gelebilir, hasta olur; sabreder... Malına gelebilir, malı telef olur; sabreder... Çocuğuna, ailesine, yakınlarına, sevdiklerine gelir; sabreder... Daha başka şekilde olabilir, sabreder. Yâni musîbet, Allah'ın kaderinin çizgisinin, yazgısının eseri olarak insanın başına gelen bir olay... Nâhoş bir olay. Hoş değil ama, ne yapalım, Allah onu uygun görmüş. Hastalık da Allah'tan, sıhhat de Allah'tan, güzel günler de Allah'tan, üzüntülü günler de Allah'tan... O da bir imtihan.

Peygamber Efendimiz'le, mübarek elini tutup bey'at eden müslümanlar, Rasûlüllah'a her hâl ü kârda;⁴

فِي الْمَكْرَهِ وَالْمَنْشَطِ

(حم. عن عبادة بن الصامت)

(*fi'l-mekrahi ve'l-menşati*) sevinçli zamanda da, hoşuna gitmeyecek zamanda da bağlı olacaklar diye yemin eder, bey'at ederlerdi. Yâni, “Her şey tatlı olduğu zaman sana itaat edeceğim; biraz keyfim kaçtı mı, yan çizip kaytaracağım, kaçacağım!” demezlerdi yâni.

(*Fi'l-mekrahi ve'l-menşati*) ne demek?.. Yâni, “Bana nâhoş gelen durumda da yâ Rasûlallah, ben sana bağlılığımı var gücümle devam ettireceğim; neşeli halimde de... Yâni, hoş, güzel, düğün bayram olduğu zamanda da bağlılığımı devam ettireceğim; nâhoş bir şeyler olduğu zaman da devam ettireceğim.” derlerdi. İslâm bu...

Biz Allah'a bağlılığımızı böyle yapıyoruz. Bey'atımızı böyle yapmamız lâzım!..

Allah'ın takdirine karşı sabırlı olması lâzım bir mü'minin; kaderdir deyip, inanıp tahammül etmesi lâzım, dağıtmaması lâzım! İsyana, intihara, ileri geri konuşmaya, şikâyete kalkmaması lâzım!..

⁴Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.5, s.318, no:22768, Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Zâten bunların da faydası yok, başa gelen geliyor. Büyük onu güzel söylemişler:

“—Başa gelen çekilir.”

Yâni istesen de istemesen de çekilir zâten başına gelen de; o başına geleni sabırla karşılayan mükâfat alır, mükâfat sevap kazanır. Sabırsız olan da hiçbir şey kazanamaz. Başına geleni çektiğiyle kalır, sevap da kazanamaz. Neden? İmtihanı kaybetti, onun için.

Bu hadis-i şerif çok umûmî İslâmî kaideleri ihtivâ ediyor, sevgili dinleyiciler! Cenneti istiyorsa, hayırları yapmağa yarışırcasına koşacak bir mü'min...

Cehenneme inanmış, cehennemden korkuyorsa, şehvetlerden, şehvânî arzulardan kendisini frenleyecek, yasaklara yanaşmayacak, Allah'ın yasakladığı günah işleri yapmayacak...

Ölüm gözünün önünde tecessüm eden bir insan, ölüme hazırlanacak, ölümden sonrasına hazırlanacak, ahirete hazırlanmak için lezzetleri terk edecek...

Dünyaya karşı zühd sahibi olabilmiş gerçek mü'min... “Dünya nedir ki? İşte ben bir yolcu gibiyim dünyada.” buyurdu Peygamber Efendimiz. Dünyaya karşı böyle müslümanlar, gözü tok olan insanlar, musibetlere karşı sabırlı olacak.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden dilediğimiz, hepimizi, hepinizi cennetlik eylesin...

Cehenneme düşenlerden etmesin...

Cehennemden azad ettiği, affettiği kullarından eylesin...

Ölümden sonrasına hazırlanmayı nasib etsin...

Nefse ağır da gelse, meşakkatli de olsa, iyi şeyleri yapmaktan yılmamayı nasib etsin... Başımıza gelen felâketlerden, üzüntülerden, fitnelerden, fesatlardan dolayı da, kulluğumuzda imtihanı kaybedecek ters davranışlara düşmemeyi nasib eylesin...

Hepinize ömür boyu mutluluklar, tatlılıklar temenni ederim...

Allah-u Teâlâ Hazretleri her gününüzü bir bayram gibi eylesin...

Hoşça vakit geçirmenizi nasib etsin ama; eğer bir hastalık gelirse, eğer bir musibet gelirse de, bilin ki sabredenlerin mükâfâtı çok; sabretmeyenlerin de eline geçecek bir şey yok...

Yâni sabırsızlığından bir şey elde edemez, sevapları kaçarır. Bağırıp çağırmasıyla, isyan etmesiyle, itiraz etmesiyle imtihanı kaybetmiş olur. Başka bir işe yaramaz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi güzel İslâmî ahlâka sahib eylesin...

Bahtımızı güzel eylesin...

Dünyada ahirette mes'ud ve bahtiyar eylesin;

Sevdiklerinizle, çoluk çocuklarınızla beraber...

İki cihanda sevdiği kullarıyla beraber eylesin...

Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Firdevs-i A'lâ'da Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin...

Şu hadisi rivayet etmiş olan Hazret-i Ali Efendimiz'e de komşu eylesin...

O mübareklerin yanında olmayı, komşuluklarını cennette nasib eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû, sevgili Akra dinleyicileri!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

24. 05. 1996 - AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

